

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2028

Rok akademicki 2023-2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Biologiczne mechanizmy zachowania
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Jerzy Zięba
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Jerzy Zięba

* - opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Warsztat	Liczba pkt. ECTS
1	30	30							6

1.2. Sposób realizacji zajęć

√zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku):

Egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak wymagań wstępnych.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Poznanie i różnicowanie podstawowych pojęć z zakresu neuroanatomii i fizjologii układu nerwowego.
----	---

C2	Zapoznanie z historią rozwoju neuronauki i biologicznych mechanizmów zachowania: główne trendy i kierunki.
C3	Uświadomienie biologicznych uwarunkowań przebiegu zachowania i procesów psychicznych.
C4	Kształtowanie umiejętności opisu zachowań i funkcji psychicznych człowieka w powiązaniu z anatomią i charakterystyką funkcjonalną mózgu.
C5	Stymulowanie motywacji do poznawania neuronauk; przygotowanie do myślenia o psychologii w kategoriach biologicznych.
C6	Rozwój kompetencji społecznych w pracy grupowej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	zna w stopniu pogłębionym historię badań nad relacją mózg- zachowanie, wymienia i definiuje metody badań neurobiologicznych; zna funkcje neuronu i jego szczegółową budowę oraz zasady przekaźnictwa neuronalnego	K_W05
EK_02	zna w stopniu pogłębionym budowę układu nerwowego, neuroanatomie funkcjonalną na poziomie mikro- i makroskopowym, ogólne właściwości układów sensorycznych	K_W05
EK_03	zna w stopniu zaawansowanym dla zrozumienia relacji mózg-zachowanie w stanie normy i patologii, funkcjonalną anatomię układu nerwowego na poziomie makroskopowym	K_W05 K_W06
EK_04	zna w stopniu pogłębionym neuroanatomiczne i biochemiczne podłoże popędów i emocji, oraz podstawowe korelaty zaburzeń w sferze emocjonalno-motywacyjnej	K_W05
EK_05	potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na temat powiązania funkcji i mechanizmów psychicznych z CUN w literaturze przedmiotu i wykorzystywać ją do poszerzania swojej wiedzy tym obszarze. Potrafi opisać zaburzenia funkcji językowych po uszkodzeniach mózgu.	K_U01
EK_06	potrafi w sposób uporządkowany wymienić i opisać specjalistyczne metody badania czynności mózgu	K_U01
EK_07	potrafi opisać zaawansowane metody badawcze i osiągnięcia genetyki zachowania w szacowaniu wkładu czynnika genetycznego i środowiskowego do różnic indywidualnych w zachowaniu	K_U06
EK_08	potrafi dokonać syntezy i opisać relacje funkcjonalne i anatomiczne między funkcjami psychicznymi a mózgiem	K_U19
EK_09	potrafi dokonać krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy w odniesieniu do znajomości anatomii i funkcji układu nerwowego oraz powiązań między funkcjami i mechanizmami psychicznymi a CUN i posiada motywację do samokształcenia w zakresie neuronauki	K_K01

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Badanie relacji mózg a zachowanie; historia i współczesność: początki studiów nad biologicznym podłożem funkcji psychicznych, obserwacje kliniczne, zwierzęce modele zjawisk i zaburzeń psychicznych, współczesne techniki badania czynności mózgu.
Ogólna anatomia układu nerwowego. Zarys neuroanatomii funkcjonalnej na poziomie mikro- i makroskopowym. Ogólne właściwości układów sensorycznych. Mózgowe i rdzeniowe mechanizmy kontroli ruchu. Autonomiczna kontrola pracy serca. Zaburzenia czuciowe i motoryczne.
Anatomia i molekularne podłoże uczenia się i pamięci. Pojęcia synapsy, habituacji i desensytyzacji na poziomie synapsy.
Pamięć – rodzaje. Uczenie się, warunkowanie klasyczne i instrumentalne.
Asymetria funkcjonalna półkul mózgowych. Mózgowa reprezentacja mowy, zaburzenia funkcji językowych po uszkodzeniach mózgu.
Powiązania funkcjonalne między układem odpornościowym a nerwowym i hormonalnym – utrzymywanie homeostazy.
Rytmy biologiczne. Zegar biologiczny ssaków. Rola szyszynki i melatoniny.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Neuron jako podstawowa jednostka strukturalno-czynnościowa układu nerwowego. Neuroglej. Podstawowe mechanizmy przekazywania informacji – neurotransmisja synaptyczna.
Substancje psychoaktywne: podstawowa klasyfikacja i mechanizmy działania na ośrodkowy układ nerwowy – opis neuroprzekaźników i receptorów, na które działają.
Neuroanatomia układów czynnościowych. Układy czuciowe (układ czucia somatycznego, smaku, słuchowy, przedsionkowy, wzrokowy, węchowy).
Pojęcie i mechanizmy kontroli homeostazy wewnątrzustrojowej. Stres.
Rytmy biologiczne. Czuwanie i sen: korelaty fizjologiczne i anatomiczne.
Zachowania popędowe i instynktowe. Neuroanatomiczne i neurochemiczne podłoże popędów, motywacji i emocji.
Emocje negatywne – mózgowy układ obronny. Emocje pozytywne – układ nagrody. Zaburzenia emocji w perspektywie neurobiologicznej.
Zachowania reprodukcyjne. Płeć mózgu.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: praca w grupach, analiza tekstów z dyskusją, prezentacja multimedialna.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin pisemny – test, kolokwium	w, ćw
EK_02	egzamin pisemny – test, kolokwium	w, ćw

EK_03	egzamin pisemny - test	w
EK_04	egzamin pisemny - test	w
EK_05	egzamin pisemny - test, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	w, ćw
EK_06	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_07	egzamin pisemny, kolokwium	w, ćw
EK_08	egzamin pisemny, kolokwium	w, ćw
EK_09	kolokwium	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – test. Egzamin obejmuje treści wykładu, ćwiczeń oraz zadanych lektur. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń.

Egzamin pisemny testowy:

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)

ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

2. Obecność na wykładach (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona).

3. Pozytywna ocena z kolokwium na ćwiczeniach.

Zaliczenie ćwiczeń - kolokwium pisemne

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)

ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

4. Obecność na ćwiczeniach.

5. Aktywność na ćwiczeniach oceniana częściowo podczas samodzielnej i grupowej pracy studenta.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	60

Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	6 4
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do zajęć – ćwiczenia, studiowanie literatury - przygotowanie do egzaminu - przygotowanie do kolokwium	40 20 20
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa: Górska, T., Grabowska, A., Zagrodzka, J. (2012). <i>Mózg a zachowanie</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. Kalat, J. (2020). <i>Biologiczne podstawy psychologii</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. Sadowski, B. (2012). <i>Biologiczne mechanizmy zachowania się ludzi i zwierząt</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
Literatura uzupełniająca: LeDoux, J. (2000). <i>Mózg emocjonalny: tajemnicze podstawy życia emocjonalnego</i>. Poznań: "Media Rodzina". Le Doux, J. (2020). <i>Lęk: neuronauka na tropie źródeł lęku i strachu</i>. Kraków: Copernicus Center Press. Longstaff, A. (2009). <i>Neurobiologia</i>. Warszawa: PWN. Vetulani, J. (2012). <i>Mózg: fascynacje, problemy, tajemnice</i>. Kraków: Wydawnictwo Homini. Vetulani, J. (2014). <i>Piękno neurobiologii</i>. Kraków: Wydawnictwo Homini. Sacks, O. (2017). <i>Mężczyzna, który pomylił swoją żonę z kapeluszem</i>. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej